

Länsstyrelsen
Västerbottens län

Bilaga 2 till ”Beslut om
naturreservat för Rödberget”.

SKÖTSELPLAN

Datum
2009-09-16

Ärendebeteckning

511-4859-2009

Arkivbeteckning

2402119

1(9)

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET RÖDBERGET I ÅSELE KOMMUN

Foto: Länsstyrelsen

Länsstyrelsen i Västerbottens län
Storgatan 71B
901 86 Umeå
Växel: 090-10 70 00

1. Syftet med säkerställande och skötsel

Syftet med Rödbergets naturreservat är att bevara värdefulla miljöer och strukturer som kännetecknar boreala ur- och naturskogsartade granskogar. Genom bevarandet säkerställs livsmiljöer för de organismer som är beroende av dessa ekosystem. En stor andel av de arter som noterats inom reservatet är knutna till sena successioner med intern dynamik. Området ska därför lämnas till fri utveckling genom att naturliga processer tillåts fortgå. Naturskogsstrukturer som skiktning, gamla grova träd och död ved ska förekomma i gynnsam omfattning. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska naturmiljöer och arter. Utöver friluftsliv, ska reservatet även kunna nyttjas för naturstudier, undervisning samt forskning.

2. Beskrivning av naturreservatet

2.1 Administrativa uppgifter

Namn	Rödberget
Nummer	2402119
Reg-DOS id	2014872
Natura 2000	SE0810345, 38 ha av totalt 168 ha (bilaga 3)
Kommun	Åsele
Län	AC
Lägesbeskrivning	Ca 20 km NV Åsele, ekokarta 21H6b och 21H6c Mittkoordinat (RT90 2,5 gon V): 1560476, 7130920
Natureografisk region	32 c, norra Norrlands barrskogsområden och bergkullslätter
Värdetrakt	14. Aspsjökullen-Laraborg, gran
Bränningstrakt	-
Gräns	Se beslutscharta
Markägare	Sveaskog
Fastighet	Del av Åseleskogen 1:1
Förvaltare	Länssstyrelsen i Västerbottens län
Totalareal	168 ha
Skyddad areal produktiv skog	139 ha

2.2 Naturtyper inom området

Naturtypsindelning ¹	Areal (ha)
Skog	Granskog av blåbärsris-typ (2.1.2.1)
	118,8
	Granskog av högörts-typ (2.1.2.6)
	5,4
	Tallskog (2.1.1)
	7,1
	Sumpgranskog av ris-typ, skogsfräken variant (2.1.2.3)
	17,0
Våtmark	Fattigkärrvegetation (3.2)
	9,1
	Intermediärkärrvegetation (3.3)
	10,3

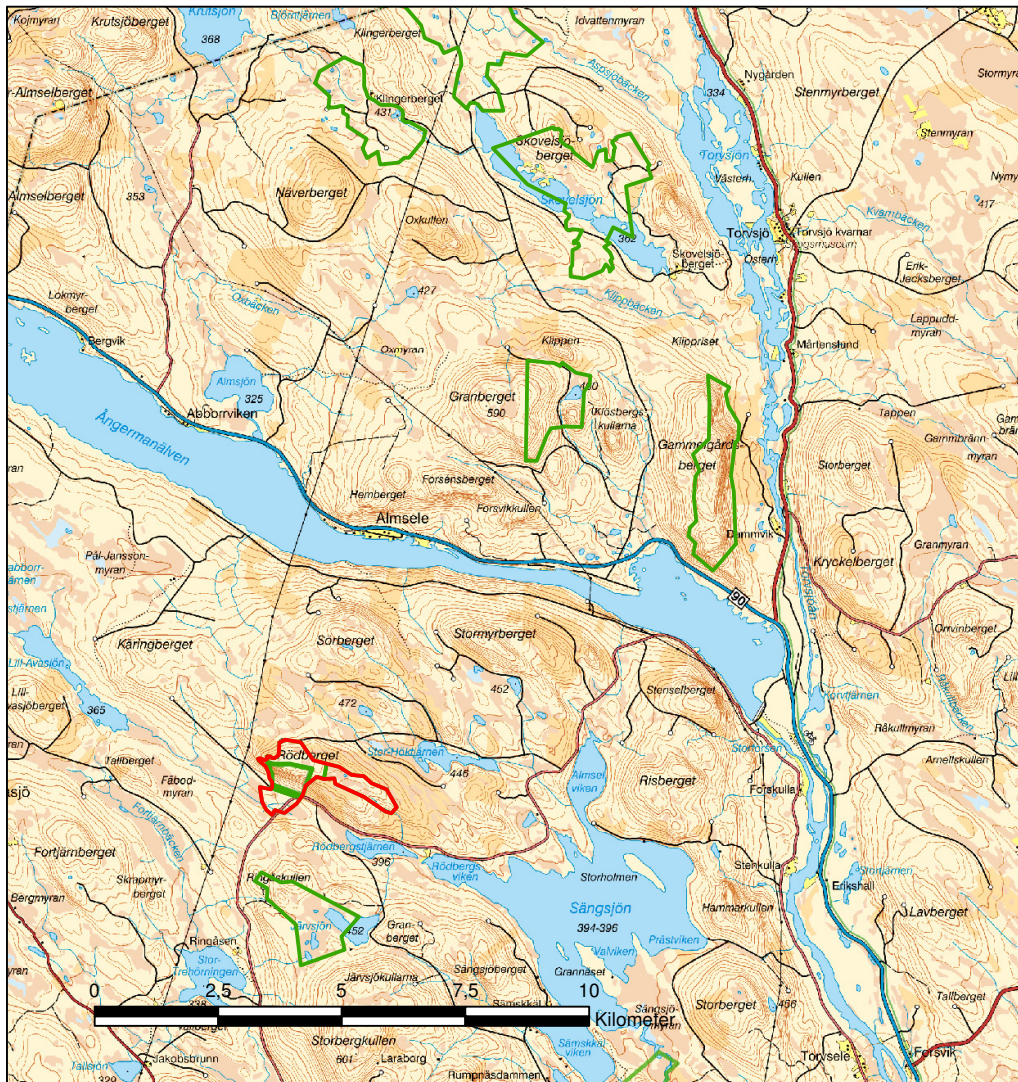
¹ Naturtypsindelning enligt *Vegetationstyper i Norden, 1994* (se bilaga 1).

Naturtypsindelning ²	Areal (ha)
Skog	Västlig taiga, granskog (9011)
	117,7
	Näringsrik granskog (9050)
	5,4
	Västlig taiga, tallskog (9012)
	7,1
	Övrig skogsmark (9900)
	1,0
	Västlig taiga, sumpgranskog (9003)
	17,0
Våtmark	Öppna svagt välvda mossar, fattiga och
	intermediära kärr och gungflyn (7140)
	19,4

² Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur, *rådets direktiv 92/43 EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter* (se bilaga 2).

2.3 Beskrivning av reservatet

Rödbergets naturreservat ligger ca 20 km nordväst om Åsele och består av ett gammalt domänreservat samt angränsande områden i söder, nord och nordost. Reservatet utgörs av Rödbergets topplatå med vidhängande åsrygg, den branta sydslutningen och den svagt sluttande nordslutningen i anslutning till topplatån samt ett flackt skogsparti nedanför sydslutningen. En väg med vändplan tangerar området i norr och en annan väg skär igenom området i söder och separerar sydslutningen från det flackare partiet nedanför. En grenad bäck (Rödbäcken) rinner igenom den flacka södra delen, och en annan bäck rinner upp i öster i slutet av åsen. Uppe på åsen finns även en liten tjärn. Hela området ligger ovanför högsta kustlinjen på 390-550 meter över havet. Det omgivande landskapet är förhållandevis kuperat och ett flertal närliggande berg når mer än 600 meter över havet. Huvuddelen av berget och åsen utgörs av ådergnejsomvandlad metagråvacka, medan berggrunden i den västra delen av sydslutningen och det flacka området nedanför sluttningen till största delen består av diorit och/eller gabbro vilket ger mer näringsrika förhållanden än i övriga delar av reservatet. Jordtäcket är relativt tunt i de höga partierna och delar av sydslutningen medan moränlagret är tjockare längre ner i terrängen.

Översiktskarta Rödbergets naturreservat. Röd gräns = ny reservatsgräns, grön gräns = befintliga eller planerade reservat

Reservatets skogar består till övervägande del av grannatur- och urskogar, bitvis av mer näringsrik karaktär och bitvis uppbrutna i skog-myrmosaiker. Även mindre inslag av talldominerad skog förekommer.

Skogarna i de centrala delarna; topplatån samt syd och nordsluttningen, är rakt igenom av naturskogskvalité och i stora delar av området saknas även synliga spår av äldre skogsbruk. Spridda i området finns enstaka tallöverståndare och marken är till största del av frisk blåbärstyp med inslag av lågörter i fuktigare partier. I den norra branten som gränsar mot vägen finns ett flertal fuktdrag med mer näringskrävande vegetation som t.ex. torta, borsttistel, mjölkört, fjällkvanne, trolldruva, ormbär och ekorrhör. Ett mycket produktivt parti finns också i det nordöstra hörnet av det gamla domänreservatet. Både stående och liggande död ved av främst gran i olika nedbrytningsstadier är allmänt till rikligt förekommande och även enstaka grova torrakor av tall förekommer.

I skog-myrmosaiken som sträcker sig längs åsen österut från toppplatån finns ett område med starkt urskogsartad granskog med gott om gamla till mycket gamla granar, allmänt med granlångor och rikligt med torrträd. I myrens östligaste delar, samt längs fortsättningen på åsen som sträcker sig vidare österut blir skogen mer påverkad av gamla plockhuggningar och mängden död ved och riktigt gamla granar minskar, medan inslaget av löv i form av björk och sälg ökar. Även i detta område finns allmänt med toppbrutna 150 – 200 åriga granar och lokalt även en del granlångor. Själva myren är bitvis rikare med inslag av bl.a. purpurvitmossa. De övriga, mer eller mindre trädbevuxna myrområdena i reservatet är generellt fattiga kärr.

Det flacka området söder om vägen är av sumpskogskaraktär och bitvis hårt plockhugget, men innehåller ändå en hel del gammeltallar och gott om klena, senvuxna gammelgranar samt allmänt med björk.

Rödbergets karaktär av grannaturskog på bitvis högproduktiv mark med gott om död ved och gamla träd gör området gynnsamt för växter och djur som är beroende av ostörda ekosystem. Bland andra har den extremt sällsynta svampen storporig brandticka hittats på flera platser i reservatet. Följande noteringar av ovanliga och intressanta arter har gjorts i området (hotkategori enligt rödlistan 2005 anges inom parentes):

Svampar: Storporig brandticka (CR), ostticka (VU), fläckporing (VU), blackticka (VU), taigaskinn (VU), lappticka (NT), rosenticka (NT), gränsticka (NT), harticka (NT), rynkskinn (NT), doftskinn (NT), kilporing (NT), gransotdyna (NT), gammelgranskål (NT), violmussling (NT), luddfingersvamp (NT), koralltaggsvamp (NT), blodticka, ullticka, trådticka, kötticka. *Lavar:* Smalskaftlav (VU), liten sotlav (VU), vitskaftad svartspik (NT), brunpudrad nållav (NT), rödbrun blekspik (NT), knottrig blåslav (NT), skrovellav (NT), lunglav (NT), stuplav, luddlav, bårdlav, skuggblåslav, kolflarnlav, trädbasdynlav, kortskaftad ärgspik, vedskivlav. *Mossor:* Vedtrappmossa (NT), liten hornflikmossa (NT), purpurvitmossa, vedflikmossa. *Kärlväxter:* Ögonpyrola, jungfru-marie nycklar, spindelblomster, torta. *Fåglar:* Tretåig hackspett (VU), lavskrika (NT), tjäder.

Storporig brandticka i Rödbergets naturreservat. Foto & ©: Mattias Edman

2.4 Natura 2000

Den del av reservatet som tidigare var domänreservat ingår i nätverket Natura 2000 (Natura 2000-id SE0810345), den Europeiska Unionens nätverk av skyddade områden. Utbredningen av Natura 2000-området framgår av bilaga 3. De åtgärder som beskrivs i skötselplanen och som senare kommer att genomföras tar även hänsyn till bevarandet av de naturvärden som finns utpekade för Natura 2000.

3. Skötselområden för naturvärden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i 2 skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i området (bilaga 4). För varje skötselområde redovisas ett eller flera mätbara bevarandemål. Skötselområdets bevarandetilstånd anses gynnsamt när dessa bevarandemål är uppnådda.

3.1 Skötselområde 1, skog med fri utveckling, areal 148 ha

Skötselområde 1 består av all skogsmark inom reservatet. Majoriteten av skötselområdet är grandominerade skogar som redan idag har tydliga ur- och naturskogskvaliteter med gott om död ved och gamla träd. Ett område på den södra sidan av berget består av en brandpräglad tallskog, men terrängförhållandena gör att det tekniskt sett är svårt att bränna. Området har på grund av brandens frånvaro även

hunnit utveckla brandrefugiala värden. Hela skötselområdets skogar ska därför lämnas för fri utveckling, vilket innebär att utvecklingen ska präglas av naturliga processer så som trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Det innebär även att spontan brand bör tillåtas brinna inom reservatet så långt det är möjligt utifrån säkerhetsmässiga aspekter. De arealer skog i skötselområdet som ej utgörs av naturskog i dag ska på sikt och genom frånvaro av mänskliga ingrepp få utvecklas mot ett naturskogsartat tillstånd med samma bevarandemål som omgivande skogar.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen ur- och naturskog uppgår till 148 ha.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

3.2 Skötselområde 2, våtmarker med fri utveckling, areal 19 ha

Insprängt i skötselområde 1 ligger flera små myrområden som tillsammans bildar skötselområde 2. Dessa myrar ska utvecklas fritt utifrån naturliga hydrologiska processer med de strukturer och artsamhällen som hör dessa naturtyper till.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen våtmarker uppgår till 19 ha
- 100 procent av våtmarkerna har en ostörd hydrologi

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

4. Skötselområden för friluftsvärden med mål och åtgärder

Hela reservatet redovisas som ett skötselområde med avseende på friluftsliv och anläggningar (bilaga 5). Reservatet är lättåtkomligt under barmarksförhållanden då en skogsväg går ända fram till reservatet, men ligger däremot ganska långt från de större vägarna så besöksfrekvensen till Rödberget bedöms bli liten. En eventuell ökning av besök till följd av reservatsbildningen bedöms inte komma att äventyra områdets naturvärden.

4.1 Skötselområde för Friluftsliv och anläggningar

Det övergripande målet för friluftslivet är att området ska nyttjas utifrån dess naturgivna förutsättningar. Idag finns en informationsskylt för det befintliga reservatet uppsatt efter vägen som går igenom området. På samma plats ska en ny informationsskylt (A3) med information och karta över det nya reservatet sättas upp. En likadan skylt (A3) ska även sättas vid vändplanen norr om reservatet. Se bilaga 5 för placering.

Mål

- Det ska finnas två väl underhållna informationsskyltar med beskrivning av naturmiljöer i reservatet, föreskrifter för allmänheten samt en karta.

Skötselåtgärder

- Montering av informationsskyltar.

5. Övriga anläggningar

Inga övriga anläggningar finns inom reservatet.

6. Nyttjanderätter

Jakt får bedrivas av jakträttsinnehavare enligt gällande jaktlagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter.

7. Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

8. Sammanställning av skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var
Montering av informationsskyltar	Se bilaga 5

9. Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av området utförs av naturvårdsförvaltaren och ska dokumenteras skriftligt. Tillsynen innefattar, utöver en besiktning av att reservatsföreskrifterna efterlevs, även utmärkningar och skyltar inom reservatet. Uppföljningen ska ske minst vart annat år. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

9.1 Uppföljning av skötselåtgärder

I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning. Vidare ska även kostnaderna för åtgärderna noteras.

9.2 Uppföljning av bevarandemål

Områdets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets skötselområden och

Länsstyrelsen
Västerbottens län

Bilaga 2 till "Beslut om
naturreservat för Rödberget".

SKÖTSELPLAN

Datum
2009-09-16

Ärendebeteckning

511-4859-2009

Arkivbeteckning

2402119

9(9)

enligt den indelning i naturtyper för basinventering av skyddad natur som presenteras på kartan i bilaga 2. Indelningen kan komma att ändras efter ytterligare fältbesök i reservatet eller efter att området har flygbildstolkats.

Kartbilagor:

1. Naturtypsindelning enligt Vegetationstyper i Norden
2. Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur (N2000)
3. Natura 2000-område
4. Skötselområden för naturvärden
5. Anläggningar för friluftsliv